

Udgivet 02.07.2024

Avlsarbejde skal sikre, at koen trives i fremtidens økologiske produktionssystem

Hvordan skal fremtidens økologiske malkeko se ud? Det er en række forskere i gang med at undersøge, og målet er at udvikle et økologisk avlsprogram, så fremtidens malkeko bliver specielt tilpasset til økologiske produktionssystemer og til forbrugernes efterspørgsel efter økologiske produkter.

Af Maja Bertelsen, Morten Kargo og Hanne Marie Nielsen

I det nuværende avlsarbejde hos malkeracerne vægtes avlsegenskaberne i det totaløkonomiske indeks ens, uanset om dyrene skal indgå i en konventionel eller økologisk produktion. Det betyder, at kørerne, der bruges i den økologiske mælkeproduktion primært er tilpasset et konventionelt produktionsmiljø. Dette er ikke optimalt, da produktionssystemer og markedskrav varierer mellem konventionelle og økologiske bedrifter. For eksempel vil god yversundhed og robusthed mod andre sygdomme være vigtigere i en økologisk produktion end i en konventionel på grund af de skarpe regler om brug af antibiotika i økologien.

Etablering af en særlig økologisk avlslinje for malkekøer har hidtil været vanskelig, da det har krævet en stor population for at opnå en tilstrækkelig stor avlsfremgang. Anvendelse af genomisk selektion betyder imidlertid, at avlsfremgangen kan fastholdes i mindre populationer.

Projektet Ø-KO-AVL bygger på et tidligere GUDP-finansieret projekt, SOBcows. Her blev det vist, at det er muligt for de danske malkeracer – og kan give god mening – at tilpasse avlsmateriale og produktionsdyrene til de økologiske produktionsformer og principper.

Foto: Martin Krogsgaard, Borupgaard

Økologisk mælkeproducent Martin Krogsgaard er med i brugerrådet i projektet. Han har røde køer, som er den race, projektet tager udgangspunkt i.

I projektet, som startede i 2023, bliver der udarbejdet avlsmål baseret på økonomiske modeller og præferencer hos forbrugere, mejerivirksomheder og landmænd. De økologiske avlsmål defineres ved hjælp af økonomiske værdier fra en økonomisk model kombineret med værdien af egenskaber baseret på forbrugerundersøgelser (f.eks. dyrevelfærd og klimapåvirkning) og en ønsket avlsfremgang.

Der er nedsat et brugerråd med økologiske mælkeproducenter, som skal drøfte og skabe konsensus om, hvordan den økologiske malkeko skal formes. Perspektiverne er store, da mere robuste og sunde køer vil styrke den økologiske produktions troværdighed, og kan f.eks. være med til at reducere – og måske ligefrem udfase – brugen af antibiotika.

Det 3-årige Organic RDD-projekt Ø-KO-AVL er et samarbejde mellem forskere fra forskellige centre og institutter på Aarhus Universitet og Københavns Universitet (IFRO). Derudover deltager Innovationscenter for Økologisk Landbrug, SEGES Innovation, VikingGenetics samt mejerierne Arla, Naturmælk og Thise. Den overordnede projektledelse ligger hos Aarhus Universitet.

For mere information

Maja Bertelsen

Specialkonsulent

Kvæg, dyrevelfærd

+45 20 37 86 49

mabe@icoel.dk